

Právní výklad k zákonnému zmocnění odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce k trvalému označování psů a evidenci jejich chovatelů

Na základě ustanovení § 13b odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), může obec obecně závaznou vyhláškou stanovit povinnost **trvalého označování všech psů prostředky, které způsobují při aplikaci jen mírnou nebo přechodnou bolest, zejména tetováním nebo identifikací čipem, a povinnost evidence označených psů a jejich chovatelů.**

Na základě ustanovení § 13b odst. 3 obec může nechat trvale označit toulavé a opuštěné psy v obci, kteří dosud označení nejsou, a to prostředky, které způsobují při aplikaci jen mírnou nebo přechodnou bolest, zejména tetováním nebo identifikací čipem. Tato možnost není vázána na vydání obecně závazné vyhlášky. Obec je oprávněna nechat trvale označit toulavé a opuštěné psy v obci přímo ze zákona na ochranu zvířat.

Ustanovení § 13b odst. 2 zákona na ochranu zvířat výslovně uvádí, že obec je oprávněna ukládat svou obecně závaznou vyhláškou povinnosti. Avšak již ustanovení čl. 104 odst. 3 Ústavy České republiky je na základě nálezu Ústavního soudu publikovaného ve Sbírce zákonů v roce 2008 pod č. 20 (Jirkov), **dostatečným zákonným základem pro stanovení povinností obecně závaznou vyhláškou obce**, a to povinností ve vztahu k trvalému označování psů a k evidenci trvale označených psů a jejich chovatelů.

V zájmu právní jistoty chovatelů psů je vhodné, aby součástí obecně závazné vyhlášky obce, jíž se zavádí trvalé označování psů a evidence těchto psů a jejich chovatelů, byla přechodná ustanovení, umožňující splnění povinností uložených obecně závaznou vyhláškou obce (trvalé označení psa, přihlášení se do evidence), v přiměřené lhůtě od účinnosti obecně závazné vyhlášky obce.

A) Trvalé označování psů

Na základě zákonného zmocnění je obec oprávněna obecně závaznou vyhláškou obce stanovit povinnost označení všech psů v obci trvalým způsobem, jímž se rozumí v souladu s ust. § 3 odst. 1 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 610/2004 Sb., o označování a pasech psů, koček a fretek v zájmovém chovu při jejich neobchodních přesunech a o změně vyhlášky č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, **označení tetováním nebo elektronickým čipem**, které provádí veterinární lékař (ust. § 59 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů /veterinární zákon/, ve znění pozdějších předpisů).

Také zákon na ochranu zvířat v § 13b odst. 2 a 3 ukládá, aby trvalé označení psů prováděla osoba odborně způsobilá k výkonu této odborné veterinární činnosti podle veterinárního zákona (§ 59 veterinárního zákona).

Subjekty, vůči nimž je povinnost trvalého označování psů (ukládána obecně závaznou vyhláškou obce) směřována, jsou **chovatelé psů**, jimiž ve smyslu ust. § 3 písm. k) zákona na ochranu zvířat jsou fyzické nebo právnické osoby, které psy mj. chovají nebo drží.

S ohledem na smysl a účel trvalého označování psů je vhodné, aby se povinnost trvalého označování týkala **všech psů v obci** (tj. všech psů chovaných, fakticky se zdržujících na území obce), a to bez ohledu na místo trvalého pobytu či sídla jejich chovatele. Povinnost trvalého označování nelze vztahovat pouze např. na psy „velkých plemen“ nebo naopak z povinnosti vyjímat např. psy „malých plemen“, atd. (pozn.: dle stanoviska Rady Ústřední komise pro ochranu zvířat nelze označování psů elektronickým čipem považovat za týrání zvířat, a to ani u psů „malých plemen“).

Prostřednictvím vymezení předmětu úpravy obecně závazné vyhlášky je vhodné v obecně závazné vyhlášce obce, která zavádí povinnost trvalého označování psů, řešit otázku krátkodobého „chovu“ (tj. zdržování se) psů na území obce (např. z důvodu návštěvy obce, průjezdu obcí, atd.).

Obec je oprávněna obecně závaznou vyhláškou obce stanovit **způsob** trvalého označování psů – tzn. **připustit oba** způsoby označování psů (tetování nebo elektronický čip) **nebo zvolit pouze jeden** způsob označování psů. V této souvislosti je nutno poznamenat, že Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 998/2003/ES ze dne 26. května 2003, o veterinárních podmínkách pro neobchodní přesuny zvířat v zájmovém chovu a o změně směrnice Rady 92/65/EHS, které nabylo účinnosti dnem 1. října 2004, jsou stanovena pravidla identifikace některých druhů zvířat (mj. psů) jako jedna z podmínek pohybu zvířat mezi členskými státy EU a z třetích zemí, a to tak, že po přechodné osmileté období od účinnosti nařízení – tj. do 30. září 2012 – je zvíře považováno za identifikovatelné, pokud má zřetelně čitelné tetování nebo elektronický systém identifikace (elektronický čip), po této lhůtě bude zvíře považováno za identifikovatelné pouze v případě, že bude označeno elektronickým systémem identifikace (elektronickým čipem).

Označení psa tetováním musí být provedeno zřetelně a čitelně, pro označení psa elektronickým čipem je vhodné stanovit podmínku souladu s normami ISO 11784 a 11785 (dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 998/2003/ES je nutno v případě, že elektronický čip nesplňuje uvedené normy, zajistit zařízení na odečítání elektronického čipu).

Za trvalé označování psů **nelze považovat označení psů např. identifikační „psí“ známkou** vydávanou jako potvrzení o zaplacení místního poplatku ze psů (nejedná se o trvalé označení psa). Povinnost trvalého označování **lze vztáhnout pouze na psy**, nikoliv na jiná zvířata (např. na kočky). Povinnost trvalého označování se vztahuje pouze na psy, **kterí dosud označení nejsou**. Cílem takové úpravy je, aby jeden pes nemusel být označen vícekrát.

Z dikce ustanovení § 13b odst. 2 zákona na ochranu zvířat jednoznačně vyplývá, že povinnost nechat trvale označit psa má chovatel, což znamená, že trvalé označení psa **zajistí chovatel na vlastní náklady**. Za přípustnou a zákonu neodporující lze považovat rovněž situaci, kdy obec svou obecně závaznou vyhláškou stanoví, že náklady na trvalé označení psů hradí obec (případně chovatel a obec určitým dílem), anebo situaci, kdy obec chovatelům, kteří mají povinnost nechat své psy trvale označit a zároveň jsou poplatníky místního poplatku ze psů, přizná v obecně závazné vyhlášce o místních poplatcích nárok na úlevu či osvobození od tohoto poplatku.

V případě **toulavých a opuštěných psů** (§ 13b odst. 3 zákona na ochranu zvířat) může obec taktéž přistoupit k trvalému označení. Zákon výslovně stanoví, že *označení těchto psů hradí obec. Přihlásí-li se chovatel psa nebo zjistí-li jej obec, je povinen obci jí vynaložené náklady na označení toulavého psa nahradit.*

B) Evidence označených psů a chovatelů psů

Podmínkou a základním předpokladem naplnění smyslu a cíle sledovaného zákonem na ochranu zvířat zavedením trvalého označování psů (tj. snadnější vyhledávání toulavých psů, jejich brzký návrat chovatelům, snadnější vyhledávání původních chovatelů opuštěných psů) je současné zavedení **evidence označených psů a chovatelů trvale označených psů**.

Zákonné zmocnění bližším způsobem nevymezuje náležitosti ani způsob vedení evidence chovatelů trvale označených psů (dále jen „evidence“), je však zřejmé, že evidence musí sledovat zákonem aprobovaný účel – tj. přispívat k regulaci a přehledu o počtu chovaných, toulavých či opuštěných psů. Evidence by měla proto obsahovat pouze údaje v rozsahu nezbytném k identifikaci psa a identifikaci jeho chovatele. V této souvislosti je nutno zdůraznit, že v současné době neexistuje jednotná centrální (celorepubliková) evidence trvale označených psů a jejich chovatelů, je vedeno několik na sobě nezávislých „rejstříků“ trvale označených psů, ať již jde o „rejstříky“ čipovaných psů (např. Národní registr zvířat, vedený Komorou veterinárních lékařů České republiky se sídlem v Brně), „rejstříky“ tetovaných psů podle vnitřních předpisů jednotlivých zájmových sdružení – kynologických organizací či evidence chovatelů trvale označených psů, vedené obcemi. Návrh zákona o evidenci psů nebyl Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR v roce 2005 schválen.

-
- tento materiál popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace);
 - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud
-

Aktualizováno k datu: 15. února 2010

Zpracoval: odbor dozoru a kontroly veřejné správy